Algemene Beschouwingen

Voorzitter, collega raadsleden, college en aanwezigen op de publieke tribune,

Ook al voelt het soms alsof ik al jaren meedraai in de Mookse politiek, er zijn nog steeds heel veel eerste keren. Zo ook deze eerste Algemene Beschouwingen die ik namens GroenLinks uit mag spreken.

Voor ons ligt de Programmabegroting 2023 waarin het nieuwe college haar voornemens in concrete plannen heeft uitgewerkt. En wij willen graag onze gedachten daarover met jullie delen.

Voor het eerst in jaren zit er weer wat ruimte in de begroting, krijgen we als gemeente weer wat lucht van het Rijk. En wij staan achter de keuze van het college om een deel van de middelen die we nu extra te besteden hebben, in te zetten voor de versterking van het ambtelijk apparaat. De afgelopen jaren, tijdens het hele ZBB-traject en de nasleep daarvan, hebben zij als eerste de klappen op moeten vangen. Wij vinden het dan ook niet meer dan terecht dat er nu eindelijk weer in hen geïnvesteerd wordt en dat de afdelingen op sterkte worden gebracht. Want laten we niet vergeten dat de raad en het college hun werk niet kunnen doen zonder ambtenaren. En dat zij net als wij hier in de raadzaal iedere dag het beste uit zichzelf halen voor onze inwoners.

In deze begroting is ook extra geld gereserveerd voor de ondersteuning van inwoners met een laag inkomen. Dat is hard nodig in deze tijd waarin de armoede onder grote lagen van de bevolking toeneemt. In de memo die de portefeuillehouder vandaag nog aan de raad heeft verzonden, laat het college zien dat ook zij deze toegenomen armoede bij de inwoners zien, geven ze aan welke maatregelen ze hebben genomen en laten ze de deur op een kier voor nog meer ondersteuning als dat nodig is.

Maar ondanks deze positieve punten, maken wij ons als GroenLinks ook zorgen. Allereerst nog steeds over onze inwoners, waarvan een groeiende groep getroffen wordt door de energiecrisis en de hoge inflatie. Wij maken ons ook zorgen over klimaatverandering en het effect dat dat heeft op de leefomgeving in onze gemeente. En deze programmabegroting stelt ons dan onvoldoende gerust en geeft ons niet de indruk dat het college al onze zorgen deelt.

Als eerste missen we enige urgentie voor de klimaatproblemen. Wereldwijd groeit het besef dat het al lang vijf voor twaalf is geweest en dat we niet langer kunnen wachten met het nemen van maatregelen, al treuzelt de regering nog steeds onverantwoord lang met het nemen van noodzakelijk maatregelen. Maar in onze programmabegroting staat hierover geen woord. Geen plannen om de droogte in onze natuurgebieden aan te pakken, geen plannen om wateroverlast tegen te gaan en geen plannen om de biodiversiteit te versterken. In Mook en Middelaar kunnen we de klimaatproblemen niet oplossen, maar we hebben wel de plicht om alles te doen wat in ons vermogen ligt om verdere problemen te voorkomen en om de gevolgen voor onze inwoners tot het minimum te beperken. Droogte is weldegelijk een bedreiging voor onze bossen én voor de veiligheid van onze inwoners. De stikstofneerslag maakt Sint Jansberg en de Mookerheide kwetsbaar. We kunnen deze prachtige natuur versterken. Allereerst al door gebieden met elkaar te versterken. Nu zijn het eilandjes in verstedelijkte zeeën. Als we die met elkaar verbinden staan ze samen sterker. Een veilige corridor voor flora en fauna tussen Sint Jansberg en Mookerheide aan de ene kant en de uiterwaarden aan de andere kant. Het nieuw op te stellen Groenbeheersplan biedt daar mogelijkheden voor. Is de portefeuillehouder bereid om, voordat het beheersplan opgesteld wordt, aan deze raad om kaders te vragen?

Wij zullen straks mede namens de VVD en de PvdA een motie indienen. En nog een tweede motie samen met de PvdA.

Wat we ook missen is aandacht voor vluchtelingen en statushouders. We hebben het er al eerder over gehad en kennen het antwoord van het college: geen geld. Maar wat wij missen, ook in deze begroting, is de echte wil om hoe klein dan ook, iets voor deze mensen te betekenen. Kan de portefeuillehouder daarom toezeggen dat hij creatieve en out-of-the-box oplossingen om toch ontheemden op te vangen, van de raad of uit de samenleving, serieus wil onderzoeken?

En tot slot blijven we ons grote zorgen maken over de minima en de middeninkomens in onze gemeente. Wij zien nu al dat ze van leven naar overleven zijn gegaan. We houden ons hart vast wat de lange termijn gevolgen zullen zijn van deze extreem stressvolle periode. En wat zal het effect van de stress van ouders op de kinderen zijn? Wij zijn er alles behalve gerust op.

Ook over de voorzieningen voor deze groep zullen we straks mede namens PvdA en VVD een motie indienen.

Woningen
De vraag naar woonruimte blijft. We hebben grootse plannen voor Molenhoek Zuid, maar voordat daar de eerste nieuwe bewoners hun sleutel krijgen zijn we nog vele jaren verder. Terwijl mensen nu woonruimte zoeken, omdat het tijd is om op eigen benen te gaan staan, aan een gezin te beginnen of de oude familiewoning te groot wordt als je alleen achterblijft. En dan hebben we het nog niet eens over de grotere groep statushouders die we ook in Mook en Middelaar een plek moeten gaan geven. Juist omdat nieuwbouw tegenwoordig zo moeizaam gaat, zullen we naar creatieve oplossingen moeten zoeken. Bijvoorbeeld door het makkelijker te maken om woningen te splitsen of kleine woonunits in de tuin te plaatsen. Is de portefeuillehouder bereid alle mogelijkheden, hoe ongebruikelijk ze ook lijken, te onderzoeken zodat we meer mensen aan woonruimte kunnen helpen?

Bibliotheek
Gelukkig zien wij ook lichtpuntjes. Jaren geleden is de bibliotheek wegbezuinigd en die wordt door jong en oud gemist. Want een openbare bibliotheek is veel meer dan een plek waar je boeken kunt lenen. Het is een ontmoetingsplek voor alle inwoners. Ze geven ondersteuning aan mensen die moeite hebben met taal of die minder digitaalvaardig zijn zoals ouderen en nieuwkomers. Je kunt er cursussen volgen en lezingen bezoeken. Het is een laagdrempelige voorziening waar je in aanraking komt met taal en cultuur.

We waren dan ook blij te lezen dat de staatsecretaris aankondigde dat er voor 2024 geld wordt uitgetrokken om ervoor te zorgen dat iedere gemeente een bibliotheekvoorziening krijgt van goede kwaliteit. Wij horen dan ook graag van de portefeuillehouder welke stappen hij wil zetten om de opties binnen onze gemeente te onderzoeken zodat ook Mook en Middelaar deze kans in 2024 kan benutten.

Voorzitter, ik zal afronden.

We zien een begroting met goede bedoelingen en eindelijk ruimte voor wat noodzakelijke herstelwerkzaamheden. Maar we missen ook veel. Daarom zullen wij het komende jaar alle

mogelijkheden aangrijpen om het college toch aan te sporen groener en socialer beleid te gaan voeren.